

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Brassó, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp F. utorraktára fölött, 1. em.
hol a szerkesztő a köznapokon délelőtt
9-11 óra között,
Holonya, Ester-utca 325. sz. 2.
hol minden délután aláírató
A lap szellemi részét illető min-
den közlemény, valamint
az előfizetési pénzek és hirdetések
bérmentesen ide küldendők.
Kéziratok vissza nem datnak.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva v. vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 0 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sor helye 5 kr (1-10-as
helye 50 kr.) Nagyobb és többzetű hirt-
téseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés bérlegdíja 30 kr
Nyílt-tér aora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetés.

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek és ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi s zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszuasózi, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szon-
agóthai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt; Bécsben: Daube G. F. s társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

11-ik szám.

Brassó. Csütörtök, január 26-án.

IV. évfolyam 1888.

A „Szárz-Tömös.”

Laptársunk, a „Kronst. Zeitung“ f. évi 12. számában bizonyos Jüngling volt városi provisor urnak 1792-ben kelt följegyzéseit idézi, melyek szerint le van írva többek között, hogy:

„VII. A szabad és tilalmas erdők — a Felső-Tömöstől elkezdve a Padina flori és Piszkulig, melyre a ványolók és erdőörök ügyelnek — a következők:

1. Tömösszék, a Szárz-Tömös folyó, mely fel egészen a Scorpetura hegyig a Brassó és Bácsfalu közötti határt a természetben kijelöli.

2. Szuszaja egy nagy legelő; e felett azonban fel egészen a vizválasztó fejéig erdőség.

3. Csopla egészen a predeáli országútig. Megjegyzés az 1—3-hoz: Jegenyefenyő, bükk és mindenféle cserjék, melyek — mivel azok nekünk igen távol vannak, a bácsfalusiaknak faizásra átengedengők.

4. Predeál kevés erdőség, több a legelő, és e felett egy szép rét, Pojana rotunda, mely többnyire a bácsfalusiak által a türkösi és bácsfalusi mészárosoknak marhalizlásra van fizetésért átengedve.

Megjegyzés a 4.-hez: Kivéve a tölgyfát, mindenféle épület- és tűzifa van ezen a vidéken, mely a Nr. 5-től a Nr. 11-ig*) mindazonáltal csak a brassói bennlakókra nézve képez faizásra szabad erdőt.

Igy, így! — És ebből azt következteti mégis a boldog és böles ismertető, hogy az 1—4 alatti erdők is, melyek együttvéve „Szárz-Tömös“ név alatt szoktak összefoglaltatni, elvitázhatlanul a város határán, tehát a Királyföldön fektisznek, a melyen tehát a bácsfalusiak és türkösiak, daczára annak, hogy a város nekik ott, a mi „kezesünk“ (Gewährsmann) szerint a faizást megengedte, „mivel azok (az erdők) nekünk igen messze vannak“, — mint a város alattvalói (jobbágysai?) az országos törvények szerint valamely beerdölési jogot le nem származtathatnak soha.

No, ennél naivabb okoskodást még életünkben nem olvastunk, eltekintve attól, hogy a „Jüngling“ volt városi provisor ur följegyzései e dolog természetéből kifolyólag részre-

*) Azaz: nem a fentiek, hanem jórészt a tulajdonképeni városi határon fekvő erdőkben, — a miről azonban jobbnak látja hallgatni a »Kr. Ztg.« Cz. i.

hajlatlanok és döntő erejűek ily kérdésben egyáltalán nem lehetnek. Hiszen ha még 100 évvel ezelőtt is és ha még a „Jüngling ur“ féle emberek is így irtak e dologról, akkor bizony a városnak akkor is csak vásott (de nem igen kopott) a foga ezen erdőkre.

Annyi azonban bizonyos, hogy jobb sorsra érdemes városunk atyái és hivatalos közegei hajdanában is nagy kópék lehettek és furfangos följegyzéseket tettek az utókor számára. — Akár csak a mesebeli róka históriáját olvasnók, mikor a néhai provisor ur az „országút melletti“ szárz-tömösi erdőket csak azért engedte át a bácsfalusiaknak teljesen, mert „azok igen távol vannak nekünk“.

Igen biz' az! Ugy látszik, hogy egy kissé „savanyu volt a szőlő“ ezelőtt 100 esztendővel is azon a vidéken.

S még aztán hozzáteszi az idézett sorok közlője azt is, hogy: Miután a Szárz-Tömös Brassó városnak nemcsak a fenti alapon, hanem még újabb keletű végsőfoku ítélet szerint is kiegészítő részét képezi, ne hagyják tehát a városnak erre vonatkozó kizárólagos tulajdonjogát megcsontítani a folyamatban lévő egyezség ügyét vezető városi egyének.

Ez kellene még csak a városnak, hogy ilyen nyakatekert vesszőparipára üljenek fel az ő emberei s azon lovagoljanak bele egy újabb hínárba! Hiszen ha nem tartozott volna valaha a hajdani törösvári uradalomhoz ezen terület is, és ha nem csak az ötvenes években suttyantották volna azt át a kataszteri földkönyvek első összeállításakor túlbuzgó és furfangos közegek a városi határhoz, akkor Bácsfalu és Türkök köz-ég joggal és a siker biztos reményével léphetne fel és állíthatná a bíróságok előtt a következő szavakkal: „Mi nemcsak tényleges és kizárólagos haszonélvezői voltunk és vagyunk ezen királyföldi területnek, hanem a hitellekkönyvben is a mi nevünkön áll az. (A mint hogy t. i. igaz is az.) Mutassa ki tehát Brassó város, hogy minő jogon és alapon tart igényt arra? És hogy merészel minket a mi tulajdonunkban háborgatni ilyen vakmerően? Mert, ha még elismerjük is azt, hogy a hajdani törösvári uradalommal együtt a hétfalusi erdőket is megvette a város, még akkor is tagadjuk a Szárz-tömösre vonatkozó jogát, mivel az adás-vételről szóló okmányok-

ban s azokon kívül is egyetlen árva szó sincs arról, hogy a Brassó város területén (vagyis a hajdani Királyföldön) általunk bírt, használt és hitellekkönyvileg is csak a mi nevünkön álló fenti erdők, legelők és rétek is eladattak volna valaha Brassó városnak.

Jó lesz tehát ezzel a kérdéssel örökre tisztába jönni és elhallgatni épen a város érdekében; mert valóban megbotránkoztató és szégyen, hogy lehettek és voltak oly hűtlon és furfangos közegei is e nemes városnak, a kik a csalárdságot még hivatalos ténykedésük közben sem tudták leszokni és megtagadni, és a kik így akarták a valóságos tényállást meghamisítani s ez által a várost és két szomszéd községet végéremerhetetlen és költséges perlekedésbe s vizálykodásba keverni, a mely sokszor még ártatlan erdőörök életét is áldozatul kívánta.

Végezetül felkérjük tehát mindazokat, a kik csak parányi befolyással is bírnak ezen újból elmérgesedni kezdő ügyben, hogy nézenek már egyszer a körmére és eszejárására azoknak is, a kiknek nagy kedvök van a város részéről is bizonyára nem épen olcsó memorandumokat gyártani és deputációkba járnikelni ezen ügyben évről-évre.

A multkor elnéztük és elhallgattuk, hogy sok tudvalévő valótlan-ságot is belegyömszöltek ama bizonyos emlékiratba, a melyet a miniszter uraknak átadtak; mert nem volt okunk bizonyos idétlenséget csángó atyáinkfiainál is mintegy istápolni a felszólalás által. De ha tovább is tart a komédia, czitálni fogunk abból nyilvánvaló valótlan-ságokat és a tények által rég megezáfolt dolgokat.

Bácsfalu és Türkök már eszére és jó útra tért. Térjen erre városunk is!

Belföld.

Brassó, jan. 25. (Országgyűlés.) A képviselőház f. hó 23-iki ülése elején, a honvédelmi miniszter betérjeszté a Budapesten felállítandó fegyver-gyárnak adandó állami kedvezményekről szóló törvényjavaslatot. Az erre tovább folytatott költségvetési általános vitában szót emelt Irányi Dániel, ki a szabadelvűség fogalmát adva, a szélbal liberális tényeit sorolta fel szemben a kormány és pártja állítólagos mulasztásai, val. Pulszky Ágost tartalmas beszédben, csipős észre-

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Bá l b a n.

Rossz volt a bor, rosszabb a vacsora,
És a zene fűlsértő kintorna;
Merő csög-bog vala a padozat,
Egy schnell-turban rávágтам magamat.

És a hölgyek, furesa, finnyás egy nép!
Sehogy sem ment velők a szóbeszéd;
Pedig hát én kitettem magamért,
S ha díkezióm előttük véget ért:
»Igen«, vagy »nem« vala a felelet.

— Száz szónak is vége csak egy lehet:
Rosszul ment biz' ott az egész dolog;
Bosszankodom, ha rá is gondolok!

Pár nap múlva csakugyan rájövék,
— Beh kár, hogy nem gondolám meg előbb! —
Nem vívém el, mit el nem viheték,
Életemnek legdrágább idejét;
Emléke is olyan, mint egy álom:
Hová levél, vidám ifjuságom . . . !

O-Leander.

Népszerű felolvasás a népszerű felolvasásról.

Régen fáradoztunk rajta, hogy ilyen vagy amolyan alakban megvalósítsuk, meghonosítsuk őket közöttünk is; de hasztalan, a dolog annyi mindenféle nehézségbe ütközött, hogy már lemondtunk minden reményről, s a midőn tekintettel magyar társadalmunk jelenlegi zilált viszonyaira, egyelőre a kérdést, mely oly soká volt napirenden, el akartuk ejteni, egy eddig az éj sötétjében, vagy legalább is a tudomány felhomályában lappangott egyesület, illetőleg kör, s azon czímen, hogy ezután nyilvános üléseket is rendez, megteremtí az oly régóta tervezgetett népszerű felolvasásokat.

A helyiség és a költségek fedezésének kérdése azon zátonyok, melyen minden eddigi kísérlet, mielőtt megszületett volna, már is hajótörést szenvedett, mint ha nem is létezett volna, úgy eltűnt. A felolvasások nem történnek az egymás mellett és — fájdalom — egymás ellen küzdő társulatok egyikének czégére alatt sem; egy eddig minden társadalmi mozgalomban teljes passzivitást tanúsított egyesület rendezi azokat. mind oly tényezők, melyek a kezdeményezésnek sikert látszanak biztosítani.

Ezek után én is törlöm a népszerű felolvasások rendezésének kérdését, a megoldandó brassói magyar társadalmi problémák sorából; remélem, megküzdzenek vele, a kik ily szerencsésen meg tudták kezdeni.

De öreg bácsi létemre, ki a kérdéssel elméletileg s talán gyakorlatilag is elég sokat foglalkoztam, legyen szabad ez alkalomból úgy a tisztelt fiatal felolvasókhöz, mint e felolvasók hallgatóihoz pár szót intéznem; ez utóbbiaknak el akarom mondani, mit várjanak s mit ne várjanak a felolvasásoktól; amazoknak pedig, mint rendezzék s miként ne előadásait, hogy állandóan kössék le az ügy számára hallgatóságuk érdeklődését és rokonszenvét.

Az első felolvasásra menet egy ellenkező irányban indult fiatal uram barátommal találkozom, a ki kérdésemre: nem tart-e velem? azzal válaszolt, hogy oly ostobák vagyunk-e mi brassóiak, hogy ezeknek a professzoroknak a tanítására szorulunk?

Igazán meglepett az ellenvetés s azt hiszem, meglepné e sorok olvasóinak nagy részét még inkább, ha — mit azonban bölcsen elhallgatok — elmondanám, ki tette e megjegyzést.

Nagyon conceláns ember vagyok; úri barátomnak is azt mondtam, hogy igaza van, s azzal mentem a felolvasásra.

Ha másnap újra találkozom vele s azt találta volna tőlem kérdeni, mit tanultam hát tegnap? újra rámondtam volna: igaza volt, jó barátom, nem tanultam semmit, még csak azt sem, hogyan kell aranyat csinálni, pedig arról beszéltek szegény fejemnek másfél óra hosszat; de azért érdeklő hallgattam; egyszer-

vételekkel kísérte Apponyi fejtegetését. Végül a szóból még Hevessy Benedek szólt a költségvetés ellen, mire az elnök az általános vitát berekesztette.

Hegedüs Sándor élénk polemikus beszédében, melyet a ház figyelemmel s a többség gyakori tetszésnyilatkozatok mellett hallgatott végig, először is Apponyi gr. jelszavait (különösen hátmat) vette kritika alá s hatással mutatta ki azok végzetes és veszedelmes voltát. Gyóffy Gyulának is érzékeny leczkét adott ama hamis adatokról, melyeket a földadó nagyságára nézve felhozott. Legnagyobb effektust pedig azzal keltett az előadó, hogy Horánszky egyenes felhívására, három pontban bizonyította be, hogy az ellenzék pessimistikus jóslatai nem csak nem következtek be, sőt az eredmények igen örövendeteseek. Végül még a kibontakozásról szólt.

Horánszky élt a zárszó jogával. Kiterjeszkedett Láng, az előadó, Tisza és Weckerle beszédeinek pénzügyi részeire s zokon vette a kormányparttól, hogy önvédelme helyett támadta az ellenzéket. Miután még az előadó rektifikálta szavait s Pulszky Ágost és Horánszky személyes kérdésben röviden nyilatkoztak, — az ülés véget ért.

F. hó 24-én, mint táviratilag jelentik, Helfy tartotta zárbeszédét, majd Tisza Kálmán szólalt fel. A megejtett szavazásnál a költségvetés 215 szavazattal 111 ellen elfogadtatott. A többség 104 szavazat.

Brassó, jan. 25. (A söradó visszaférítése.) A magyar és az osztrák kormányok a szeszadó törvényjavaslattal egyidejűleg legközelebb törvényjavaslatot fognak a söradó visszaférítésére vonatkozó törvényes intézkedések módosítása iránt is a törvényhozások elé terjeszteni. E törvényjavaslat értelmében jövőre a kivitelnél a sör hektoliterje után nem bizonyos fix adótétel, hanem a sör foktartalmához képest egy fokozatosan emelkedő összeg fog adóvisszatérítés fejében az exporteurnek visszafizettetni. — Ezen intézkedés által a söripar lényeges, a kivitelt előmozdító kedvezményt nyer.

Brassó, jan. 25. (A fegyvergyár.) A honvédelmi miniszter beterjesztette már a képviselőházhoz az új magyar fegyvergyárnak adandó kedvezményekről szóló törvényjavaslatot. E szerint a gyár következő kedvezményekben részesül:

1. A Magyar fegyver- és löszergyár-reszvénytársaságnak a Budapesten általa felállítandó fegyvergyár számára szükséges telket az állam ingyen engedi át.

2. A Magyar fegyver- és löszergyár-reszvénytársaság az 1. §-ban megállapított és az 1881-ik évi XLIV. törvényzikk értelmében öt megillető adó-, illeték- és bélyegmentesség kedvezményén kívül a következő kedvezményekben részesítetik és nevezetesen:

a) a gyár első berendezésére szükséges és bizonyíthatólag okvetlenül külföldről behozandó gépek, szerszámok és nyersanyagok után a magyar kincstár részére esedékes vámilleték alól felmentetik, illetve javára ezen vámilleték visszatérítetik, és

b) ezen törvény 3. §-ában említett fegyverszállítási szerződés utáni bélyegilleték alól mentesítetik.

kétszer jót is nevettem. — persze a sok dáma miatt csak úgy csöndesen, de olyankor is, a mikor ők nem merték nevetni; s azon érzettel mentem haza, hogy ez tulajdonképp még mulatságo-abb volt, mintha a kaszinóban tarokkoztam volna s e közben akár háromszor fogtam volna is el Gyuri bátyám pagáját, pedig ez rám nézve már netovábbja a mulatásnak.

Nem is mentem én a végett s azért ne is menjen senki népszerű felolvasásra, hogy most valami soha nem sejtett hallatlan új dolgot tanul majd, azt ne várja sem a közönség, sem Gyula öcsém, az ily felolvasások célja csupán az, bennünk érdeket ébreszteni mindennapi foglalkozásunktól távolabb eső problémák, kérdések iránt is, s tanításról itt csak annyiban lehet szó, a mennyiben látóköreink bővül, s a halottak szellemünkre ép e változatosság által üdítőleg hatva, annak rugékonyságát fokozzák. Csapán ezt keressük a népszerű felolvasásokban, semmi egyebet. Ha hat napon át foglalkoztunk, ki pörös ügyekkel, ki bevételnek s kiadásainak összegzésével, jól esik egy órára, egy érdekkörünkön ugyan nem kívül eső, de napi foglalkozásunktól mégis lényegesen eltérő kérdéssel foglalkozni.

S midőn a fentebbiekben elmondtam, mit várjon a közönség, elmondtam talán már azt is, mikre legyen tekintettel a felolvasó.

Teljesen eltéveszténé a célt, ha absztrakt tudományos problémákat tárna élénk tudományának elhíszszük, feneketlen tárházából s ezzel mintegy imponálni akarna. Elkedvetlenülé, s ez volna minden.

Külpolitikai szemle.

Brassó, jan. 25.

A sokoldalú békés hanggal szemben feltűnő, hogy a német kormány törvényjavaslatot terjesztett a szövetség tanács elé, melynek alapján a kormány felhatalmazást nyer, hogy katonai célokra, melyek titokban tartandók, kölcsönt vegyen fel.

A „Berliner Politische Nachrichten“ szerint még a legutóbb a hírlapokban 230 millióra tett kölcsönösszeg sem felel meg egészen a valóságnak.

Ferdinánd fejedelem Clementine hercegasszonyával 23-án nagy kísérettel, külön vonaton indult el Philippopolisba. Társaságában van a miniszterek közül Stambulov, Nac-evics és Mutkurov. A sophiai pályaházban nagy néptömeg gyűlt egybe, lelkes éljenzéssel véve búcsút a távozó fejedelemtől, a ki Philippopolban aznap d. u. 4¹/₂ órákor érkezett és lelkes éljenzéssel fogadtatott.

A porta a Nelidoff jegyzékére adandó válaszzal foglalkozik, mely a még hátralékos hadikárpótlás megfizetését sürgeti. Azt állítják, hogy a késedelem abban találja okát, mert azon vilájetekben éhség uralkodott, melyeknek tizede az említett célra volt szánva.

A konstantinápolyi montenegrói ügyvivő a burgassi esetben compromittált montenegróiak kiszolgáltatását kérte, hogy az illetők montenegrói bíróság elé állíttassanak.

A Varsóban január 1-én összeült hadi tanács, melyen Gurko tábornok elnökölt, hír szerint figyelemztetni akarja az uralkodót, hogy Lengyelországban most szó sem lehet támadó háborúról, s hogy a várak kiépítéséhez még 20 millió rubel szükséges. E haditanács szerint minden pályakettős vágányúra alakítandó át. Védelmi háborút könnyen viselhet az ország. Erre elég jók az utak és elég bőséges a készlet is. A haditanács — hír szerint — nagy pénzösszeget követelt.

Nancyból újabb affairet jelentenek, mely a határon történt s melyet a párisi chauvinista sajtó bizonyára újabb Schnäbele-ügygyé igyekszik felfújni, noha legkevésbé sem hasonlít hozzá. Egy öreg ur, ki vadászni vadászott, mint állítja, a német határőr intézésére, de valószínűleg egyszerű tévedésből, a német határra lépett, hol a határőr elvette fegyverét, sőt a francia jelentés szerint bántalmazta is. Az eset mindenestre sajnálatos s azt mutatja, hogy a német-francia határon nagyon kellemetlen viszonyok uralkodnak. De még ha úgy történt is a dolog, akkor sem bír politikai jelentőséggel s feltehető a francia kormányról is, hogy kellő higgadsággal ítéli meg a felmerült eseményt.

Sajátszerű, hogy az ilyen határosszeűtközések, melyek a múlt év óta gyakoribbak, mint kíváncsok, mindig német területen történnek. Németek soha, még tévedésből sem lépik át a határt s mindig francziákon esik meg a baj. Ez annak bizonyossága, hogy francia részről nem követnek annyi elővigyázatos és óvatosságot, mint a mennyi a fennforgó körülmények között megkívántatik. (Nálunk is napirenden vannak a határsértések a románok részéről, de mi azokat megszoktuk már gyerekeskedésnek tekinteni. Szerk.)

Tárgyat válaszszá úgy, hogy az az iránti érdeke a hallgatóságban előre is meg legyen, s a mennyiben hallgatói ennek nem biznának tudatával, első tíz szavával győzze meg őket, hogy tárgya iránt érdeklődnek, de aztán kösse ám is le ez érdeket mindvégig.

Ne fáraszsza el hallgatóit, mit, bármily érdekes legyen is a tárgy, okvetlenül tesz, ha felolvasása soká tart: ha az időt ki kell kötnöm azt mondanám, egy óránál tovább soha ily felolvasás ne tartson, de beérjük egy félórával is.

S végül, ha meg egyet szabad megjegyezmem, úgy azt ajánlanám fiatal kezdeményezőinknek, hogy törekedjenek lehetőleg elmondani nekünk az elmondandókat s nem felolvasni azokat. Sokkal kevésbé fárasztó valakinek csevegését hallgatni, mint olvasását, s nemcsak a menyecskeknek s lányoknak, de még nekünk öregeknek is jól esik, ha az előadó szeme néha-néha a miénkkel találkozik, ha mi rajtunk persze nem pihen is meg. És azután, hisz minden magyar ember született szónok, hát még a professzor, kinek beszéd a kenyeré! No de azért meghallgatjuk a jó felolvasást is szívesen.

Ennyit akartam elmondani; gondolom, nem bántottam meg vele senkit, pedig ez is ér valamit manapság. — Üdvösnek, jónak tartom a kezdeményezést, s miután más módon nem tehetem, így törekszem tolni a szekeret, melyet megindítani nem tudtam. Kívánom, hogy szerencsésen haladjon!

Egy jó öreg bácsi.

Román lapszemle.

— A „Gaz.“ toasztjai, hálája a magyar haza, nemzet és alkotmánya iránt. —

Ha igaz ama régi példa beszéd, hogy: in vino veritas, azaz „borban az igazság“; úgy megérdemli a fáradságot az, hogy a „Nines pénz“ figyelemre méltó czáfolatok mellett a „Gaz.“ jubileumán hangoztatott román toasztokra is pár pillantást vessünk. Kezdjük tehát a Berinde színérváraljai (Szathmármegye) gör. kath. esperes ur poétáskodásán.

Azt írja a „Gaz.“ Berinde sz.-atyáról, hogy egy saját gyártotta költeményt olvasott fel, melynek czime ez lett volna: „Mi a román haza?“. (Ce e patrie română) s azt mondotta, hogy Szathmármegye határa a román nép természetes határa és ivott ennek fenntartásáért és megerősödéséért egész ama határig.

Azaz, hogy mi is a román haza? Olyan valami, a mi Szathmáron ér véget s miután onnan már a Tisza sincs tovább egy bakk-ugrásnál: mondhatta volna, hogy a román haza határa nem Szinerváraljaig, hanem a Tiszáig terjed. Minek ezt mondani, mikor oda van pingálva minden dákó-román térképre és így az esperes ur csak suttyomba toasztírozta azt, mit nyilvános titok.

Az egykor becsipett hazafi hazafelé lódörögve, szüntelen ezt kiabálta: „Numai celu rosiu nu ar fi fost“, azaz „csak az a veres ne lett volna.“

Az esperes ur is úgy gondolkozhatott, midőn azt a poémát kifaragta, hogy: „Csak az a Lukács ne lett volna!“ Ördögbe hisz még én kerülhetnék helyére, ha úgy kiírnám, a mint akarnám.

Hát kár volt ezért a poémáért olyan nagy utat tenni; tudjuk mi nélküle is azt a nótát: „De la Tisza, pun'la Mare.“ A Tiszától a tengerig. Azt is tudjuk, hogy az esperes ur fanatikus naciönalista, pedig úgy beszél magyarul, mint akármelyik született magyar, mióta a m. szigeti gör. kath. öreg templomot nem tudta a ruthénektől a románok számára kiperelni s mióta a színérváraljai kaszinóban a kellemetlen meglepetés érte, hogy ott nincs számára hely.

Igy olvastuk volt a lapokban. Ugy látszik, hogy Brassóban keresett kárpótlást a m.-szigeti és színérváraljai vereségeért. Megkapta-e? Nem tudjuk, de azt látjuk, hogy a Lukács pap hire-neve, nem engedi aludni.

Szép álmakból azonban keserű valóra ébredni, mindennapi dolog s ezt nem ártana az esperes urnak meggondolni. Másik toaszt a Lengeru ügyvédé, a melyben hálásan emlékszik meg a jó öreg Gött bácsiról, mint a „Gaz.“ egykori kiadójáról, de azért főleg a „Gaz.“ löszergőjeért Barituiért ivott.

Mint tudjuk Gött és Baritiu nem vettek részt a mulatságban. Öreg embernek nem való a kocczingatás. Petrescu Péter, engedelmet kérünk tőle, hogy a Petra keresztnévet Péterre magyarosítottuk, így szólott: „A közelebbi időben az idegenek — mert mi magyarok is csak idegenek számában járunk — bámulják azt az előhaladást, a melyet a románok minden téren tettek s csudálkoznak, hogy honnan ugrik ki az az erőteljes nép, mely kitűnő sajátosságaival a világot meglepi.“

Hát ez nem onnan van, mint Petrescu honfitársunk hiszi, hogy t. i. Deus est in vobis, azaz: „Isten van bennetek“, hanem onnan, hogy üldözi ezt a natiót a magyar kormány és annak minden apró-cseprő közege s a kit éjjel-nappal szüntelen üldöznek, annak van ám sok ideje az előhaladásra, a szellemi és anyagi gyarapodásra. Mi legalább úgy tanultuk s tanuljuk a Gazetából, hogy üldözik, zaklatják ezt a szegény natiót, t-hát azért gyarapodik.

Már most kinek higgyen a t. olvasó, Petrescunak-e vagy a Gazetának? Mi Petrescunak adunk igazat, a t. olvasó pedig válaszzson kedve szerint. Román Lajos, itt is bocsánatot kérünk, hogy a Ludovicust Lajosra fordítottuk, a hazában élő nemzetiségek közötti jó egyetértésért és egyenjogúságért ivott. Árva fejünk, mi is csak a nemzetiségek padjára kerültünk. Hasztalan van nekünk ezer éves szép magyar hazánk, koronás királyunk, alkotmányunk, magyar miniszteriumunk, csak nemzeti-ég számban járunk mi is, mint akár a tót, román, szerb és szász.

Köszönjük meg ezt a gráciát is. Szokják meg(?) fülünk ehhez a kitüntetéshez. Hát ennyi az egész? kérdezi a t. olvasó. Engedelmet kérünk, de ott, hol mi is a nemzetiségek padjára s talán ott is a legutolsóba szorultunk, ott hol szerepelnek a Decebal és Traján arcképei, csak nem várhattuk, hogy megemlékezzenek a magyar hazáról — a királyért ittak — a magyar miniszteriumról, a magyar sajtóról, a magyar alkotmányról, mely alatt bámulatos haladást tett a natio, avagy a magyar nemzetről, mely az alkotmány jótéményeit kiárasztotta az addig jobbagyakra is. . . . Mindezekről szó sem volt. Jól, hálásan volt ez? Nu siu !!

Czenkalji.

A közoktatásügyi miniszter és a székelység iskolái.

— A „Nemzet“ válasza a székelyföldi tanügyi röpiratokra. —

Olvasóink ismerik már nézetünket a legutóbbi napokban megjelent sz. udvarhelyi és s. szentgyörgyi röpiratokat illetőleg; az azokban foglalt s brassói állami tanintézetek ellen felhozott rágalmatok visszatükröztek s törekedtünk szerzőik felfogásának alapján téves voltát kideríteni; ez irányban az eddigieket nincs is mivel megtoldanunk. Ugyancsak a két röpirattal foglalkozik a „Nemzet“ és „Pester Lloyd“: a január 22-ik számban s hivatalos adatok alapján, valóban lesújtó módon hazudtolja meg mindazon állítólagos pozitív tényeket is, melyeken a két röpirat alapszik.

Tekintve azt, mily port vert fel a két röpirat, melyek tartalmával olvasóinkat megismertettük, kötelességünknek tartjuk közölni ama jéghideg zuhanyt is, mely e port leveri.

Udvarhelyi s sepsi-szentgyörgyi testvéreink méltányos kívánságainak megvalósulását mi magunk is szívünkön hordjuk s mindig tőlünk telhetőleg a leg határozottabban fogjuk pártfogolni, s ép ez okból mélyen fájlaljuk az egész dolgot, mert ily alaptalan hercehurczával az ügyeket ama röpiratok szerzői komolyan veszélyeztetik.

De talán tanulhatni is belőle, s bár megtanulnák, hogy a falu tornyáról legjobb esetben is csak a falu határát láthatni, s továbbra sem Udvarhely, sem Sepsiszentgyörgy tornyáról nem nyílik kilátás, még ha az alispán vagy Justus uram megy is fel a toronyba. — S ha mindezek daczára falujuk tornyát tartják kerek e világ középpontjának s onnan akarják a miniszterrel megértetni, mik az országos tanügyi politika legégetőbb szükségletei, úgy szűk látókörük ügyeit ismertelve, mondják el azt, a mi valóban van, s ne, mint ez esetben történt — ha nagyon szeliden akarjuk kifejezni — költött dolgokat.

A „Nemzet“ jelzett cikke szösz szerint a következő:

A legutóbbi napokban majdnem egyszerre két röpirat jelent meg, melyek egyike a székely-udvarhelyi állami főreáliskola épületének felépítése, másika a s. szentgyörgyi evang. reform. algyimnásiumnak teljes középiskolává fejlesztése kérdéséből kiindulva, mindkét ügyben mulasztással, szűkkeblűséggel vádolja a vallás- és közoktatásügyi minisztert s melyekben a legkiméletlenebb phrasissokkal annak bebizonyítása van megkísérelve, hogy a magyar kormány iskolaügyi politikája a székelységgel és általában Erdélyvel szemben ugyanaz, a mi a Thun és Bach minisztereké volt.

Habár e vádak képtelensége minden elfogulatlanul gondolkozó ember előtt tisztán áll, annak illusztrálá-ára, hogy mennyire igazságtalan megítélésben részesül néha a vallás- és közoktatásügyi miniszter tevékenysége épen azok részéről, a kik legnagyobb hálával tartoznának neki, s hogy mennyi önmegtartóztatásra van olykor szüksége a kormánynak, mikor legjobb intenczióit fontoskodó partikularizmus és tapintatlanság által még megtámadva látja, szolgáljanak a következő, illetékes helyről vett helyreigazító és felvilágosító megjegyzések.

Az első röpiratban, (A székely udvarhelyi állami főreáliskola sorsa a magyar közoktatási politika keretében) melynek szerzője Török Albert, Udvarhely megye alispánja, az mondatik először is, hogy a kormánynak évek hosszú során át a telek értékével és az építkezési anyagokkal 50,000 frt segély állott rendelkezésére, hogy a székelyföld központján a reáliskolát felépítse, s a kormány mit sem tett. Ezzel szemben a tényállás az, hogy a megye és város kötelező nyilatkozata, melyben a szóban forgó építkezési segély végleg megajánlatik, 1887. évi július hóban érkezett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz; ezen ajánlat szövege (a telken kívül) 25,000 frt készpénzről, építési anyagról, a mely utóbbinak értéke 15,000 frtra becsültetik, de a valóságban aligha fogja a lebontási költségeket felülhaladni.

Szép ajánlat ez is tagadhatatlanul, kivált egy területre nézve kicsiny és épinséggel nem gazdag törvényhatóság részéről, de miután tudjuk, hogy egy teljes reáliskola pusztá felépítése 90,000 frtnál csekélyebb költségen még internátus nélkül sem eszközölhető (pedig internátust is kívánnak) be kell látnunk, hogy a törvényhozásnak Udvarhely megye és város adományát még akkora összeggel kell megtoldani, a melynek beillesztése a költségvetésbe a mai viszonyok közt nem oly könnyű dolog, s a mely összeg valamivel több, mint az, a mit a röpirat szerint „valamely budapesti közintézet külső díszítésére“ költött el a kormány.

Azt állítja továbbá a röpirat, hogy Udvarhely megye a nevezett reáliskola fentartási költségeihez eddig már 38,752 frt járult s hogy ekkora áldozatkészség példátlanul áll. Ezen összeg alatt valószínűleg a 17

éven át fizetett házber volna értendő (bár az aligha megy föl ennyire), mert ezenkívül Udvarhely megye a székelyudvarhelyi főreáliskola költségvetésileg 23,783 frtban megállapított szükségletének fedezéséhez semmivel sem járul hozzá. Más városok az épület vagy bérhelyiségen kívül 2000—10,000 frtos összegekkel járulnak az ottani állami tanintézetek évi költségeihez; ezt ismét nem szemrehányásképen mondjuk, csupán a röpirat vastag tulzásaival jellemzésére. Az állam tehát — a csekély tanpénz-jövedelmet beleszámítva — 23,784 frtot fizet évenként a székely-udvarhelyi főreáliskola fenntartására, úgy, hogy az állami reáliskolák között, az államkincstár által viselt költség nagyságára nézve, ez a tanintézet a hatodik helyen sorakozik, s e tekintetben mögötte állnak: a győri, kassai, körömczi, nagyvárad, pancsovai, pécsi, temesvári, soproni, dévai, kecskeméti, nagykálói, székes-fehérvári, pozsonyi és brassói főreáliskolák, holott a tanulószámát tekintve, a székelyudvarhelyi a 20. állami reáliskola között 16-ik helyen áll. Ez tehát, úgy hiszszük, szintén nem annak jele, hogy a kormány fukar ezen intézet iránt.

Tehát mi a tulajdonképeni baj? Az, hogy e tanintézet ez idő szerint még bérhelyiségben van, még pedig olyanban, a mely a céljának kevéssé felel meg; s ezt még csak valahogy elviselné, de végső elkeseredésbe juttatja Udvarhely megye alispánját az, hogy a kormány Déván épített és Brassóban építeni fog reáliskolai épületet, Székely-Udvarhelyről pedig az 1888-iki költségvetésben még nincs szó. Ezért kell — a röpiratíró szerint — nemcsak a székely-udvarhelyi reáliskolának, de az egész székelységnek is elpusztulnia. Azt persze a szerző nem tudja, hogy a kormány rendelkezése alatti középiskolák közül tizenegyre megy azoknak száma, a melyeknek helyisége még ez idő szerint nem sokkal, vagy semmivel sem jobb a székely-udvarhelyinél, hogy ezek közül öt igen rossz bérházban vagy bérházakban van elhelyezve, hogy például az ungvári kir. főgymnasium három épületben, a pozsonyi áll. főreáliskola két — egymástól meglehetősen távol eső — házban működik jelenleg, s hogy még a fővárosban levő állami középiskolák egyike is eddig nem volt saját épülettel ellátható, egy másikra nézve pedig ez az állapot csak tavaly szűnt meg. — Hogy az országban szerteszét az iskolai téren mennyi még a sürgős tenni való, a mely a pénzügyi helyzet nyomása alatt szintén késedelmet szenved, azt szerző nem látja vagy nem akarja látni.

Még két megjegyzést e röpiratra. Szerző feljajdul bizonyos 171 frtnyi tandíjhátrálék miatt, a mely oka lett, hogy „jórávaló székely gyermek kizártnak a reáliskolából.“ A tény az, hogy el nem engedett tandíjak behajtása körül elkövetett mulasztások miatt elmarasztalás történt. Liberálisabban a tandíjelengedések körül már nem lehet eljárni, mint a hogy a kormány eljár, minden szegény s jó előmenetelű fiú felmentést vagy kedvezményt kap; (s megjegyzendő, hogy az erdélyi középiskolákra nézve sokkal enyhébb mérték alkalmaztatik, mint a többieknek.) Török Albert azonban, — a ki gunyolja a miniszterium és közgeinek bölcsességét, — tanügyi politikája úgy lát szik az, hogy egy reáliskolát az által lehet fölvirágoztatni, ha tehetégtelen vagy hanyag tanulókat a tandíj elengedése által oda csalogatunk.

Másik megjegyzésünk a tornacsarnokra vonatkozik. Erre nézve az mondatik, hogy a kormány a megye előterjesztésére nem is válaszolt; holott tényleg, mihelyt a tornacsarnok elkülönített építése szóba került — mult évi júniusban — a miniszter haladéktalanul kiküldte szakközegét a helyszínére, ki a szükséges felvételt teljesítette is. Miután a tanév szeptember 1-jén nyílik meg, vajmi természetes, hogy a tornacsarnoknak a mult évben való felépítéséről szó sem lehetett; a terv kidolgozása is időt igényel, mert azal kapcsolatban az egész felállítandó reáliskolai épület tervét előre kellett megállapítani; most a terv kész, s ha a megye hozzájárulási összegének egy részét folyósítja e célra, a tornacsarnok még ez évben fölépülhet.

Ennyit a székely udvarhelyi reáliskoláról. A másik röpirat (álnevű szerzőtől) „Nincs pénz“ cím alatt, kedélyeskedő modorban még nagyobb képtelenségeket, tulzásokot és még méltatlanabb vádakot tartalmaz. A féle állításokra, hogy a kultuszminiszterhez kérelmezők be sem juthatnak, hogy Trefort miniszter „a felekezeti középiskolák sorsa fölött kimondta a halálos ítéletet“, hogy ő Háromszék megyét magasabb állampolitikai tekintetek miatt nem akarja középiskolával ellátni, — hogy az állami iskolákban „nincs nemzeti nevelés“, mert „a tapár hónapok elteltével sem szólítja fel tanítványát“ stb. stb., nem is reflektálunk, s egyszerű helyreigazításképen konstatajuk azt is, hogy a kormány Brassóban három középiskolát nem állított, hanem egyet, most is felhozatosan egy főreáliskolát s

a mikor a középkereskedelmi iskolát létesítette, a polgári iskolát egyúttal megszüntette.*)

Nem po'emisálunk szerző ama nézetével sem, hogy a székelység megvagyonosodásának legbiztosabb eszköze egy főgymnasium felállítása volna, mert a székely fiúnak hivatalnokká kell lennie s ő bizony nem „foltozhat eszmát, varrhat czondra nadrágot“ stb. Az ily felfogás nem szorul czáfolatra. De miután a névtelen pamphletben az mondatik, hogy a sepsi-szentgyörgyi evang. algyimnáziumnak államköltségen főgymnasiummá való kibővítése azért maradt el, mert ezt a Trefort Ágoston „nemzetet öld, népfajt rendszerezsen, következetesen pusztító“ politikája úgy hozta magával, hát elmondjuk röviden a nevezett felekezeti algyimnázium állami segélyezésének történetét.

A sepsi-szentgyörgyi algyimnázium autonóm hitfelekezeti középiskola s mint ilyet az állam csak az 1883-iki középiskolai törvényben körülírt módzatok szerint segélyezheti. Az ág. hitvallású evangélikus egyház több középiskolájára nézve a segélyezés iránti szerződés kevéssé a törvény életbe lépte után létrejött, ellenben az evang. reformált egyház hatósága alattiakra nézve az elvi megállapodás is csak 1886-ban történhetett meg azért, mert ez egyet. convent addig a segély elfogadását oly föltételekhez kötötte, a melyeket a miniszter a törvény által reá rótt kötele- séggel összeegyeztetni nem tudott. Ezen megállapodás alkalmával a segélyezendő intézetek közé fölvételezt a sepsi-szentgyörgyi algyimnázium is 7000 frt évi segéllyel, mert ennyit kért a convent; s addig is, míg a szerződés megkötethetik, e tanintézetnek is, úgy mint a többieknek, a kért összeg fele, vagyis évi 3500 frt, folyósított a mult évben s ez idén is. Daczára azonban, hogy a miniszter fölhevítte az egyházi főhatóságot, miszerint a szerződés pontozatainak megállapítása czéljából megbízottait küldje ki, az egyházi főhatóság e felhívásra mindeddig nem válaszolt; s így annak, hogy a sepsi-szentgyörgyi algyimnázium állami segélyezésének ügye még eddig rendezve nincs, nem csak az az oka, hogy „nincs pénz“, de az is, hogy egyház részről a segélyezés iránti tárgyalások eddig meg nem indítottak.

A röpirat szerzője hivatkozik a törvényhatóságra, mely az ügy szorgalmazását kezébe vette. A törvényhatóság buzgalma nagyon dicséretes, de ez esetben nem vezet célra. Azt akarják-e, hogy a kormány a sepsi-szentgyörgyi reform. algyimnázium mellé állítson fel concurrens állami középiskolát? Mit szólna ehhez a röpiratíró, a ki már most is a felekezeti középiskolák ellenségét látja a miniszterben? Vagy azt akarják, hogy a „Mikó-collegium“ megszüntetésével állítsassék ott fel állami középiskola? Ezt azonban csak az egyház s nem a törvényhatóság kezdeményezhetné. És szintugy csak az egyház s nem a megye volna hivatva és jogosítva arra, hogy a segély állandósítása és nagyobbítása iránt egyezkedjék a kormánnyal. Miután pedig a szóbanforgó felekezeti algyimnáziumnak államköltségen főgymnasiummá való kibővítése esetében előre láthatólag beállana az, hogy a tanintézet költségeinek nagyobb részét az állam fedezné mely esetben — a középiskolai törvény 47. §-ának d) pontja értelmében — az a fölötti rendelkezés joga a kormánynak szállna át: kérdés, vajjon az evang. reform egyház a megoldás e nemét a maga részéről egyáltalán kívánja s elfogadni hajlandó-e?

Igy áll a dolog a valóságban. Ebből ám ítélje meg bárki, vajjon a kormányt a s. szentgyörgyi Mikó-collegium ügyében terheli-e a mulasztás vagy szűkkeblűség vádja?

Miután pedig a röpirat — amugy melleleg — fölemlíti azt is, hogy mi haszna van Háromszék megyének abból a „pár száz forintnyi“ államsegélyből, a melyet népiskolái kapnak, s arra a végeredményre jut, hogy Háromszék megye semmit sem köszönhet a kormánynak: fölemlítjük — szintén melleleg — hogy a háromszék megyei állami és községi népiskolák államsegélyének évi összege 55,000 frtra rug, s hogy e tekintetben Háromszék megye Magyarországi vármegyéi között a harmadik helyen áll.

Ez csak a többi között egyik bizonyítéka annak, hogy a magyar közoktatásügyi miniszter a székelység kulturális érdekeit nem szokta elhanyagolni, s hogy nemcsak a székelyek számára „nincs pénz“, ha egyszer a közoktatási kiadásokat — úgy mint az állam többi kiadásait is — meg kell szorítani. A derék székely néppel szemben a kultuszminiszter teljesíteni fogja bizonyynyal ezentul is kötelességét — s annál többet is — s nem fogja magát megtántoríttatni azoknak szidalmait, kik a székelység érdekeit a legméltatlanabb támadások czégéreül használják föl.

*) Czikkiró a középfaipariskoláról megfedekezik, a mit az igazság kedvéért már azért is figyelmébe ajánlunk, mert erre az iskolának valóban hűzgapótló. Ezzel együtt azonban tényleg csak két új állami iskolának van, mert a középkereskedelmi, a megszüntetett polgári iskola helyett állított fel.

„Nincs pénz!”

— Válasz Justusnak. —

III.

Annyira vagyunk-e már kérem, hogy a szász, tót, meg oláh nem lehet jó s hűséges magyar állampolgár, ha akar is? Engedelmet kérünk, ez nagyon vastag. Azért, hogy a többség nem az, nem lehet az egészre a gyalázat bélyegét reásütni, mint Justus ur teszi. Így nem is nyerné meg a nemzetiséget soha a hazának, hanem azokat is elvadítaná, kik ma ép oly jó hazafiak, mint mi és Justus ur.

Hát — hogy épen példával is éljünk — ismeri-e Justus ur, legalább névleg, Moldován Gergelyt, a kolozsvári egyetemi tanárt? Lám ez is román ember. De bezzeg nem kér tőlünk hazafiságot kölcsönbe! Hát hallott-e valaha Wächter Frigyesről és Brennerberg Mórról? Mindketten szászok voltak, még pedig a javából. Pedig ezek sem mentek ám sem Justus urhoz, sem máshoz hazafiságból leczkéket venni! És így lehetnek s bizonyára vannak mások is.

Könnnyű ám kérem a sepsi-szentgyörgyi református templom tornyából — azért hozzuk ezt például, mert ez még magas dombon is fekszik — a világot nézni! Csakhogy szűk ám az a láthatár nagyon. Nem visz ki tovább Dobolynál.

A röpirat jól informált írója többi között azt is tudja, hogy állami főreáliskolánk igazgatója minisztere színe elé idéztetett, hogy adjon számot, miért oly néptelen az új főreáliskola.

Először is nem igaz, hogy az igazgató Budapestre idéztetett volna; de miután személyes ügyekben minap ott járt, valószínűnek tartjuk, hogy a miniszteriumban is megfordult, s valószínűnek tartjuk továbbá azt is, hogy ott a tanintézet ügyei is szóba kerültek, talán annak látogatottsága is, de nem hihetjük, hogy ez bármilyen irányban aggodalmakra szolgáltatott volna okot, mert a főreáliskola tanulóinak száma évről-évre oly öröndetes gyarapodást mutat, hogy ezen legfeljebb a röpirat szerzője aggódhatnék, mert oly szépen kifent fegyverének éle ez által ellene fordul. De lássuk a statistikát.

A brassói állami főreáliskolának fennállása első évében, az 1885/6. tanévben 53 tanulója volt.

Az 1886/7. tanévben 92, kik között ujon belépett tanuló volt 49, régi 43.

A jelen, 1887/8. tanévben a tanintézetnek az eddig megnyitott 6 osztályában van 111 tanulója, a kik közül 41 ujon belépett s 70 a mult tanévbeliek közül.

Érdekes lesz ezzel összehasonlítani a 8—8 osztályu, már 15, illetőleg 16 év óta fennálló székely-udvarhelyi és dévai állami főreáliskola látogatottságát. Az elsőnek a mult tanévben 112, az utóbbinak 147 tanulója volt, a brassóinak fennállása harmadik évében s csak 6 osztályban 111.

S e mellett tekintetbe kell még vennünk, hogy a tanintézet felső három osztályába eddig csak más tanintézetekből jövő tanulók léphettek be, hiányozván a folytonosság.

Justus urnak tehát legkisebb oka sincs a tanintézet néptelensége miatt aggódni, vagy mással elhíttetni akarni, hogy a miniszter aggódik e miatt.

Ha a tanintézet felső osztályába maga fogja a növendékeket szolgáztatni, — az kitűnik már az eddigi látogatásokból is, — úgy nemcsak az udvarhelyi és dévai, de széles hazánk vidéki reáliskoláinak leg-többjét, látogatottság tekintetében felül fogja mulni, s ez legfényesebb bizonyítéka, hogy a brassói főreáliskola felállítása tényleges szükségletnek felelt meg.

Van még sok' más abban a „Nincs pénz”-ben, de erről, valamint a középipar- s kereskedelmi iskolát illető részről jövőre fogunk megemlékezni.

A brassói magyar kaszinó évi jelentése.

— Dr. Vajna Gábortól. —

(Vége.)

3. Feleltemendőnek tartom az egylet vagyoni gyarapodásának kitüntetése céljából, hogy a mint arról a tisztelt közgyűlés a kézenforgó megvizsgált számadásokból meggyőződhetik: míg a kaszinó vagyona az 1887. évi január 1-én 2506 frt 30 kr volt, addig jelenleg 3179 frt 31½ krt tesz, a tiszta gyarapodás tehát 673 frt 2½ kr, melyből 404 frt 57 kr van, mint kamatozó tőke elhelyezve, s a gazdához befolyt és kezeléshez tartozó jövedelem az összes felmerült kiadásokat fedezvén, a fezen levő 9 frt összeggel együtt 30 frt készpénzzel zárta be számadását. Ezzel kapcsolatban találok feleltemendőnek a választmány azon, nemzeti szempontból jelentős határozatát, hogy pénzeit és értékpapirjait kizárólag magyar pénztintézetnél helyezi el, tisztelettel érintvén a helybeli első magyar takaré- és önszegélyző szövetkezet azon hazafias eljárását, mely szerint értékpapirjaink őrzését minden őrzési díj elfogadása nélkül vállalta el.

4. Azon szempontból, hogy a választmány az egylet tagjainak helyiségét minél kényelmesebbé és otthoniasabbá tegye, kiemelendő a választmány azon határozata, mely szerint az olvasó asztal fölé egy fel- és letolható kétkaru járesövet alkalmazott, s hogy a tagok az egyleti szolgálával a kiszolgálás iránt könnyebben érintkezhesenek: összes helyiségeiben villanyos csengettyűvezetékét rendeztetett be; végül, hogy a jelenlegi helyiségek czélszerűtlenségnek bizonyulván, gondosságát nem kerülte el egy bizottság kiküldése az iránt, hogy a jelenlegi érvényes bérleti szerződési viszony lejártáig új helyiség kibérlése iránt az előlege-sen szükséges lépéseket megtegye, mely bizottság továbbbi eljárására nézve a t. közgyűléstől várja most a meghatalmazást.

5. A féltékenyen ápoltt hazaszeretet kinyomatának tekintem ama határozatot, melylyel a lefolyt év márczius 15-ikén az összes magyar egyletek által megtartani szándékoltt nemzeti ünnepély gondolatát nemcsak örömmel tette magáévá, hanem a lélekemelő sikerrel megtartott ünnepélyt rendező bizottságba 2 tagot küldött, azon, tagjai tömeges megjelenésével részt vett, s a később állandóvá nyilatkozott bizottság továbbbi működésében 3 választott tagja által vesz részt.

6. Egyéb hazafias mozgalmak sem kerülték el figyelmét. A többek között csak arra utalok, hogy a városunkat felkeresni szándékoltt „Irók- és művészek társaságának” előleges kiküldöttein pünkösöd harmadnapján ünnepélyesen fogadta, a társaság tagjainak fogadására alakult vegyes bizottság által rendezett fogadtatás minél ünnepélyesebbé tétele tekintetéből a tagokat minél tömegesebb részvételre köröztvény útján hívta fel, s több tagja által magán a kultur-egyleti közgyűlésen is részt vett.

7. A humanitás szolgálatában szavazott meg a hazai tűzkárosultak részére 10 frtot. s a hazafiai kegyeletnek hódolt, midőn az egylet elrongyolt lobogója helyett egy csinos, nemzeti lobogót készítettett, s annak szent-István király napján és ő Felsége, I. Ferencz József, urunk és királyunk születése napján az egylet helyisége homlokán leendő kitűzését elrendelte.

8. A könyvtár gyarapítására elnökünk, a méltóságos főispán ur idei 50 frt adományát hozzászámítva, 100 frtot tett a választmány folyóvá, az egylet czéljainak és hazafias irányának megfelelő könyvek beszerzésére, a helybeli magyar könyvkereskedő útján, egy e czélra kiküldött bizottság kezébe van letéve. Gyarapodott könyvtárunk ajándék útján is, dr. Weisz Ignác tagtársunk annak a „Segítség” czimű albumnak egy három forintos példányát adományozta.

9. Legvégül legyen felemlítve, hogy a kaszinó tagjainak rendelkezésére a választmány határozatai folytán a következő lapok és folyóiratok állottak: „Egyetértés”, „Nemzet”, „Pesti Napló”, „Neue Freie Presse”, „Pester Lloyd”, „Kolozsvár”, „Ellenzék”, „Budapesti Hirlap”, „Brassó”, „Székely Nemzet”, „Vasárnapi Ujság”, „Ország-Világ”, „Ifju Erdély”, „Bolond Istók”, „Borsszem Jankó”, „Urambátyám” és a „Fliegende-Bätter”.

Ezekben lévén szerencsém a választmány működését nagyjában előadni, nyugodtan várjuk a tisztelt közgyűlés bírálatát. Azon óhajtással zárom be a jelentést, hogy Isten áldása legyen egyesületünkön, és óvó karja azon, a kinek boldogságáért érzünk és dolgozunk itt ez egyesület szerény keretében és mindenütt: a mi szeretett hazánkon!

A Kárpát-egylet ügye.

— Levél a szerkesztőhez. —

Brassó, 1888. január 14.)*

Tekintetetes szerkesztőség!

Alulirt azokhoz tartozván, kik csak ritkán olvassák a „Brassó”-t, történetesen jutott annak tudomására, miszerint említett lap 1887. évi 147. számában azon körülmény, hogy dr. Weisz Ignác ur a brassói szakosztály utolsó közgyűlésében ebbe nem vétetett volt fel, felhasználott, abból az említett szakosztály ellen valóságos vádat kovácsolni s annak tagjait a magyarok ellenében türelmetlenséggel vádolni.

A „Brassó” nyugodt gondolkozásu olvasói felvilágosításul a következő helyreigazítást tartom szükségesnek, melynek szíves felvételére a tekintetes szerkesztőséget kérem.

Maga a czikkiró ur által a 147. számban idézett egyleti alapszabályok 3. §-a szerint az „Erdélyi Kárpát-egylet” tagja lehet minden feddhetetlen személy és elégséges arra egyszerű jelentés valamely egyleti bizottmányi tagnál, vagy a szakosztály igazgatósága valamely tagjánál. Alólírtnál történt bejelentés által tehát dr. Weisz Ignác ur az erdélyi Kárpát-egylet tagjává lett. Valamint azonban egy egyleti tag sem kénysze-

rittethetik arra, valamely szakosztályba, pl. a brassói szakosztályba belépni: ép oly kevéssé kényszeríttethetik másrészt ezen szakosztály, minden egyleti tagot, mely ennek is tagja akar lenni, felvenni; a szakosztályi rend 7. §-a értelmében a brassói szakosztályba való fölvétel (nem az egyletbe) titkos szavazás által történendő.

Ha tehát dr. Weisz Ignác ur, még azt is megengedve, hogy magyar, a brassói szakosztályba való folyamodása alkalmával — melynek már több igen tisztelt magyar tagja is van, pl. dr. Otrobán Nándor, Szmik Gábor, Gödri János, Gencsy Dezső, Kovács Imre, Szabó Lajos, Vitéz Agoston stb., — megbukik: ezen tényből csak rosszakaratu vagy nem józan gondolkozásu ember következtetheti, miszerint ez a magyarok iránti türelmetlenségből történt!

A rendes gondolkozásu ember csak azt az egyet következtethette, miszerint a bejelentett dr. Weisz Ignác ur a szakosztály tagjai többségének nem volt rokonszenvű és kedves, s e miatt bukott meg. Arról számolni, hogy dr. Weisz Ignác ur iránt miért van oly kevés rokonszenvűvel, egy tag sem köteles. Hogy azonban ennek így kellett lennie, czikkiró ur tulajdonképen maga is bevallja, magát s daczára annak, hogy magyar, a brassói szakosztály többéves tagjának vallván, tehát ebbe annak idejében mint magyar lett felvéve, továbbá ki is jelentvén, hogy magát a brassói szakosztályban egészen jól érzi (igen jól érezzük magunkat a brassói szakosztályban).

Ily tisztán fekvő dolgokat azonban összebonyolítani és „uzsításokra” felhasználni, szomorú foglalkozás melyet a czikkiró urtól egy őszinte és igaz hazafi sem fog irigyelni.

Remélem, czikkiró urnak és ügybarátjainak ma-holnap megszűn batorságuk is, azon velésről felelni, mely az ő általuk ültetett sárkányfogakból fog csirázni.

Maradtam a tekintetes szerkesztőségnek alázatos tisztelője

Römer Gyula

*

Eddig a beküldött levél, melynek az „audiatur et altera pars” elvénél fogva tért adunk, nehogy azal vádoltathassunk, hogy a vádnak igen, de a védelemnek nem adunk tért, — habár ezen levél hangjában van valami arrogáns és sértő, mely a közléstől felmentene minket. De adjuk készséggel — már csak azért is, hogy esetleges félreértések és tévedések tisztáztassanak.

Szívesen vesszük tudomásul, hogy ez eset nem akart tüntetés lenni a magyarok ellen, sőt azt is előre bocsátjuk, hogy dr. Weisz Ignác ur személyét sem tekintjük itt, mely minket nem befolyásol, hanem kizárólag az ügyet és az elvet. Azért nem is reflektálunk a levél kihívó passusaira. De nagyon lekötelezne minket Römer Gyula ur, a ki ezen levelét bizonyára mint a Kárpát-egylet brassói szakosztályának elnöke írta, ha szíves volna megmondani: tulajdonképen minek lép be valaki a Kárpát-egyletbe? Szerintünk azért, hogy a neve azon tisztas tagok sorában legyen, bizonyára nem. Tehát valószínűleg azért, hogy részt vegyen annak kirándulásaiban. Ha tehát azért lép be, hát valahová kell tartoznia. A központ nem működik külsőleg, t. i. kirándulásokkal, s ha működne is, a brassói tag nem mehet minden excursiora Szebenbe. Szerintünk minden Kárpát-egyleti tag azon fiókhöz, illetve szakosztályhoz tartozik s ott is gyakorolja tagsági jogait, a melynek területén lakik. Ehhez külön felvétel az illető szakosztályba nem is kell s határozottan hibázik mindenik kárpát-egyleti tag, ki fiókokhoz külön felvételért folyamodik, mert ez a dolog természetében rejlik. Ha vannak köteleességek, ilyen a tagdíj-fizetés, — jogoknak is kell lenni, ilyen a működésben való részvétel. Ha a Kárpát-egyletnél nincs így, akkor ott rendetlenek, törvénytelenek és visszasak az ügyek, melyeken segíteni, változtatni kell.

Ezt a dolog érdemére.

A levél élén álló azon czélzatos bevezetésre, hogy Römer ur azokhoz tartozik, kik ritkán olvassák a „Brassó”-t, — csak az a megjegyzésünk van, hogy csakugyan sokan vannak Römer urral Brassóban, a kik nem akarnak a saját szemekkel látni s ezek csakugyan ritkán olvassák a „Brassó”-t, illetőleg nem vallják be, hogy olvassák, — ők tudják, miért. A levél végén álló egyenes kihívásra szolgáljon megnyugtatósul Römer urnak, hogy az a czikkiró, ki a kérdéses közleményt írta, bizonyára fog annyi bátorsággal birni, hogy következményeivel is szembe nézzen, valamint birt elég bátorsággal, midőn nem egyszer az elismerés igaz szavaival emlékezett meg a „Brassó”-ban Römer ur érdemeiről s buzgó működéséről, mint szakosztályi elnök. Ezen cikkek megjelenésekor Römer ur bizonyára nem tartozott azokhoz, kik ritkán olvassák a „Brassó”-t.

A „Brassó” szerkesztője.

A kaszinó választmányának határozata alapján van szerencsém tudatni a m. t. közönséggel, hogy a kaszinói könyvtár a folyó egyleti évben hetenként kétszer és pedig kedden és szombaton, esti 6—7 óra között lesz nyitva, amikor is a részvényesek akár személyesen, akár megbízottaik által a kívánt művet a könyvtárosoktól átvehetik. Egyszersmind örömmel jelenthetem, hogy a közgyűlés ez évre 100 frton felüli összeget szavazott meg a legjelesebb magyar művek bevásárlására s csak az olvasó közönség tömeges jelentkezésétől függ, hogy jövőre ez összegnél is nagyobb mennyiséget fordíthassunk közművelődésünk e fontos intézményének gyarapítására.

A könyvtár részvényesei lehetnek:

a) a kaszinó rendes tagjai 1 o. é. frttal;

b) 2 frtnyi részvény díj lefizetése mellett azok, kik a kaszinónak nem rendes tagjai ugyan, de valamely rendes tag által könyvtári részvényeseknek ajánlatnak;

c) oly felosztályos tanulók, kik 5 frtnyi óvadékot és 2 frtnyi részvénydíj előre befizetnek; — díjak a fentemlített hivatalos órákban a könyvtárosoknál vagy Göllner Károly pénztárosnál fizethetők le.

Brassó, 1888. január 16-án.

Tisztelettel

Végh Mátyás.

Irodalom.

Tekintetes szerkesztő ur!*)

Minapi levelemben, melyet a „Brassó” mult évi 141. számában közzétenni sziveskedett „Jézus születésének és halálának éve, időszámítás alapján” című, közelebről megjelent műről többek közt azt írtam, hogy egy tisztán a történelem és időszámítástan segélybevételével készült tudományos művet nyújt az olvasó kezébe, mely a történelemnek sokban tájékoztató, az exegetának pedig utángondolkodásra alkalmas szolgálhat.

Ilyen, csak pár hét telt el azóta, s már is egy egészen új, a napi sajtóból merített bizonyítékot hozhatók fel állításom igazolására, egyszersmind pedig a nevezett könyv hasznos volta mellett. A bizonyíték a következő:

Az „Egyetértés” január 8-iki száma „A naptár reformja” felirattal egy tárczacikket hozott, melyben ez áll: „Az 1600, 1700, 1800 ik esztendő szökő-évek lennének, de az újítás folytán 365 napból állóknak vétetnek.” — Ez a két utóbbi évre nézve helyes, de az 1600-ikra nézve téves; mert ezen év annak idején, t. i. mikor azt írták, tényleg szökő évnek vétetett. A ki erről meggyőződni kíván, nézze fel a fenn említett könyvecskének 18-ik lapját: ott ez a dolog olyképen van megmagyarázva, sőt egy táblázattal oly világosan érthetővé téve, hogy állításom helyessége fellett semmi kétség fenn nem foroghat. Látni fogja ugyanis, hogy az 1582. október 5 én létezett 10 napi különbség az ó és új naptár között 1699-ig mindig fennállott és a 11 napi különbség csak az 1700. évvel kezdődött.

Hányan vannak olyanok, kik az említett cikk téves tanítását, kívált mivel tekintélyes lapban olvasták, igazságnak tartják, kijegyzik s adandó alkalommal fel is használják. Így terjednek azután számos más esetekben is a hibák. A ki ennél fogva chronologiai kérdéseknél felrevezettetéstől óvakodni s teljesen biztos utmutatóra támaszkodni kíván, a fenn dicserlt könyvecskében azt feltalálhatja.

Azért szükségesnek tartottam ezen, az említett könyvecske alapján eszközölt helyreigazítást, — nem mint divatos reklámot, hanem mint a tudomány érdekét szolgáló, pártatlan tanúsítást, a tek. szerkesztő ur becses lapjának megküldeni.

Egy műkedvelő.

Vámszerződésünk Romániával.

A román választások elé várakozással tekintünk, mivel a pártarányok új alakulásától függ, hogy megújuljon-e a köztünk és Románia közt fennállott szerződés viszony, vagy megmaradjon-e továbbra is a jelen helyzet, mely a forgalom szabad menetének a két állam közt útját állja. — A román kormány részéről ismeretlen történetek ugyan oly kijelentések, melyek abban kulminálnak, hogy Románia elvben nem zárkozik el a tárgyalások újabb megindítása elől; ám ez általánosságban hangoztatott biztosítások mi támpontot sem nyújtanak a román kormány jövő magatartásának megítélésére nézve. A vámszerződés megszüntetése óta lejárt idő két dologról tett tanúságot; beigazolta, hogy Austria-Magyarország román kivitele az előbbinek csak felére apadt le, míg Romániának a monarchia felé irányuló kivitele csaknem teljesen megakadt. Mi nélkü-

lőzzük az olcsó román tengerit, a melynek hiányát megszínli szeszparunk; de Románia az osztrák-magyar áruk és termények nélkül egyáltalán nem boldogulhat. Hogy tehát a szerződés viszony helyreállása melyik félnek képezi inkább érdekét: annak megítélése már a mondottakból is könnyű.

Az általunk Romániába szállított cikkek — a magas vámvételek következtében — az ottani fogyasztást természetesen lényegesen megdrágítják, mihez hozzájárul az is, hogy cikkek nem mindig egyenesen a román határ felé veszik útjukat, hanem Svájc, vagy Németországba szállítatnak, a hol árukban már a beviteli vámok által is emelkedvén, naturalizáltak és a kétszeres szállítási költség terhével közvetlen jutnak a román piacokra.

Románia ez eljárás ellen már többször emelt óvást, de eredménytelenül.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk t. vidéki előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, kérjük tisztelettel: sziveskedjenek előfizetési díjaikat mielőbb beküldeni.

— Lapunk mai számához felv. melléklet van csatolva.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Fiszovszky Dániel bükkösi állami elemi iskolai vezértanítót jelen állásában megerősítette.

Felolvasás. A tanári kör legközelebbi, jan. hó 29-én d. u. 5 órakor a szokott helyen megtartandó felolvasó estélyén Méhely Lajos főreáliskolai tanár, kapcsolatban az utolsó felolvasással, melyben a vének a szervezetben való útját és annak összetételét ismertette, a vér életani szerepéről fog értekezni. A felolvasás pontban 5 órakor kezdődik.

Közügylést tart a brassói magyar dalegyelet vasárnap d. u. 2 órakor.

Gyűlés. Az E. M. K. E. brassómezei választmányának f. hó 27-én, pénteken d. u. 2 órakor a magyar kaszinóban tartandó ülésére van szerencsénk ezennel a t. választott s virilis tag urakat tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1) Jelentés a csernátfalusi népgyűlésről. 2) Bolgárszegi óvoda ügye. 3) A szinügyi albizottság esetleges jelentése. 4) A megyei óvónők kérvénye segélyezés tárgyában. 5) Netalan addig beérkező tárgyak. — Brassó, 1888. jan. 21-én Koós Ferencz, elnök. Szterényi József, jegyző.

Mulatság a tűzoltók is! Bizony reájok fér szegényekre egy kis mulatság, melyet maguk rendeznek s nem mások. A „Nr. 1”-ben tartanak szombaton este mulatságot.

Az apáczai postahivatal. Apáczáról következőket írja levelezőnk: Az apáczai vasút-állomáson az 1883. év folytán Brassó Apácza elnevezése alatt rendszerezett posta-állomás ez évi január hó 20 án megszüntetett. Legjobb értesülésünk szerint ezen intézkedés nem annyira takarékosági, hanem leginkább az utóbbi időben a kezelés körül tapasztalt megbotránkoztatásnak megszüntetése szempontjából eszközöltetett. Nevzetesen a szakszerűtlen kezelés mellett még úgy 90—100 frt. körüli hiány is észleltetett. Ily körülmények között a kezelőtől átvétetvén, helyben más személy, kire átruházható lett volna, nem találtatván, a n-ajtai postához csatoltatott. Reméljük azonban, hogy ezen intézkedés csak az ideiglenesség jellegével bír, már t. i. csak addig marad ezen állapot, míg egy más alkalmas egyén által betölthető, mert míg ennek a postaállomásnak évi költsége csak 220 frt, addig a n-ajtai postahivatal által berendezendő 3-ik járlat a vasút-állomáshoz 300 frtba kerül. Ily körülmények között a kincstárnak e posta újra felállításával 80 frt megtakarítása van évenként. (-1.)

E. M. K. E. perselyeket vetiek legutóbbi kimutatásunk óta Kovács Károlyné és Nagy Istvánné urnők. A Brassóban eddig ki-ozott perselyek száma 116.

Rendőri hírek. Minthogy február hó első szombatjával a koldulási engedély az egész város területén már megszűnik, felkéretnek azon nyilvános üzletek tulajdonosai, kik a koldusoknak a városkapitány-ág által leendő segélyeztetésére aláírtak, sziveskedjenek az egy évre jegyzett összeget a városkapitánysághoz juttatni. A városkapitányság erre vonatkozó eljárásáról szóló hirdetés közelebről fog közzétettni. — Lopás. Tegnapielői Barabás Ferencz betűszedő fekete-utcai lakásán egy elzárt ládából 19 frtot loptak el. A tettes Tüzes Erzsébet, jelenleg Tömösön szolgáló cseléd személyében kinyomoztatott, a ki nevezett napon a kárvallott lakásán tartózkodott.

A rom. kath. nőegylet bálja, mint minden évben úgy az idén is a farsang egyik legszebb estélyének ígérkezik. A legszelebb körökben általános az érdeklődés ezen fényesnek ígérkező bál iránt. Külön, speciális tudósítónknak, Cosinus urnak alkalmasint bő anyaga lesz.

Melzl beszédére kezd reflektálni tegnapi számában a „Kr. Ztg.” Jövőre kivonatozzuk.

Felfüggesztett adószedő. Apáczáról írja levelezőnk, hogy az ottani községi pénztáros és adószedő hűtlen s rendetlen kezelés miatt felfüggesztetett. Állítólag 50 frt. hiány észleltetett. Az adószedő neve: Imre János.

Bál Segesvárt. A „Segesvári magyar kaszinó” saját pénztára javára 1888. év február 4-én a városház dísztermében gróf Bethlen Gábor főispán ur ó méltósága védnöksége alatt zártkörű kaszinó-bált rendez. A rendezőség következőkép alakult meg: Máthé Albert, elnök, br. Szentkereszty Pál alelnök, Durugy Ferencz pénztárnok, Benedek Mihály jegyző, Szigehárdt Elek ellenőr, Bereczky Boldizsár, Bölcshévy Boldizsár, Domsinszky György, ifj. Horváth Mihály, Hunfalvi Lajos, Jakó Károly, Kis Dániel, Kovács Sándor, Kovács Illés, Lattenberg Lajos, Marossy Mozes, Neumann József, Righeti Károly, Santa András bálbizottsági tagok. Belépti díj személyenként 1 frt 50 kr., családjegy 4 frt. Felülfizetések köszönettel fogadottnak és hirlapilag nyngtáztatnak. Tekintve, hogy a segesvári kaszinó-hálok eddig mindig a legszebb báljai voltak Küküllőmegyének s tekintettel egyrészt a védnök személyére, másrészt a rendezőség kitűnő összeállítására, az estély fényes sikere biztosítva van.

Panasz. Arománkormány, hir szerint, panaszt emelt a külügyminiszteriumban Brassó város hatósága ellen, mert ez állítólag elősegíti kiutasított székely és zsidó családok visszatérését Romániába. Ugy látszik, a román kormány víziókat lát!

Hajtóvadászat lesz vasárnap reggel 7 órakor a „Papp kutja” nevű erdő rész körül rokáokra és farkasokra. A mulatságot a vadásztársaság rendezi.

Olcsó utazási alkalom. F. évi február hó 1 én a Brassó, Kolozsvár, Nagyszeben, Kiskapus, Kocsárd, Maros Várhely és Gyéres-tordai vonalak összes állomásairól Budapestre 50%-kal mérsékelt 14 napig érvényes menetérti jegyek fognak kiadatni. A menetérti jegyek ára Brassóból II. oszt. 30 frt 80 kr, III. oszt. 22 frt.

Lakomája volt f. hó 23 án a „Hungária” szállodában a szabadelvű pártnak, melyen a párt tagjain kívül a miniszterek is megjelentek.

Bismark a helyzetéről. Bismark herczeg egy látogatója előtt f. hó 24 azon reményét fejezte ki, hogy két-három évig nem kell tartanunk háborútól. Ez évre — ugymond — ezt meglehetősen határozottsággal feltételezem; igaz ugyan, hogy 1876-ban is ezt hittem és mégis másként történt.

A német trónörökös betegsége. Bergmann tanár, Vilmos herczeg előtt a „Kl. Journal” szerint ama meggyőződését fejezte ki, hogy a trónörökös baja nem rák-természetű.

Szerencsétlenség egy vashámban Witkovitzban, mint lapunknak távirják, az ottani vashámbor érczolvasztó műhelyének építésénél, az egyik állvány leszakadása következtében öt munkás súlyosan megsebesült, egy pedig rögtön meghalt.

Ingatlanok bírói árverése. Hőltövény község házában 1888. év február 16-án d. e. 9 órakor Müllbacher Frigyes s társainak ingatlanai 212 frt kikialtási ár mellett bírósági kiküldött Borsos Zsigmond kir. bír. végrehajtó által el fognak árveresztetni.

Szárazföld, hangzott, szárazföld! Mily örömtias szemmel tekintett Columbus Kristóf s a kétségbeeséshez közel álló kísérete a hullámokból mintegy felmerülő szárazföldre át? Minden veszély s szenvedés el volt fedve, hisz a mentő szárazföld, a közeli szerencse intett feléjük. Pedig alig tartottak szenvedéseik és küzdelmeik néhány hónapig. Mennél inkább kell örvendenie megmenekülésének annak, kinek éveken át kellett fájdalmait eltűrni, éveken át szenvedni, a nélkül, hol talá hatott volna enyhülést és segélyt, míg végre a mentő rév int feléje, melyben megszabadulhat kínjaitól, hol visszanyeri egészségét. Beszéljen egy ilyen megmenekült maga: „5—6 év óta szenvedtem már a vesékkel s hólyagommal; lábaim s csontjaim a térdig dagadva voltak. A szomszédság összes orvosait konsultáltam, de sehol sem nyerhettem segélyt; így folytattam a Warner Safe Curehoz. Már évek óta alig tudtam járni s szobámba csak mankó s szék segélyével vánszorogni, sőt felállani is csak támasz segélyével tudtam. Miután azonban az ön kuráját hat héten át használtam, az ön gyógyszeri hosszadalmas, sok éves, fájdalmas beteg-egemre oly kitűnő hatással voltak, hogy minden hasonló bajban szenvedőnek legmelegebben ajánlhatom. — Walter Paulnia — Bruckenauban (Bajorország.) Raktár: Goos J., Klein Viktor, Schuster K., L-nél Brassóban. Főraktár Einhorn gyógyszerésznél (Fanta M.) Prágában.

A szerkesztő postája.

Morrfalvi D. A tudósítást köszönjük. Láthatja, hogy felhasználtuk. Emke, perselylyel akár mi is, akár a n. küllőmezei választmány — a hova önök tartoznak, — akár a központ is Kolozsvárt, szívesen küld, méltóztatsek ezek egyikéhez fordulni.

Lukatos József urnak. Az ígért közleményt szívesen látjuk, ezt nem használhattuk fel.

H. J. Köszönjük, megkaptuk.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József.

*) Tárgyhalmoz miatt késett.

Ad 10368./1887. é. l. k. v. számhoz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Schmidt Vilmos mint Craciun George engedményesse végrehajtónak Graneca Nicolae végrehajtást szenvedő elleni 71 frt tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő Rozsnyó határában fekvő, a rozsnyói 1468. számú telekjegyzőkönyvben A + alatt foglalt 338 helyrajzi számú fekvőkre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikáltási árban elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1888. évi február hó 11-ik napján délelőtti 9 órakor Rozsnyó község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok egyenkénti becsárának 10% át készpénzben, vagy 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1887. november hó 25-én.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága:
(48) 1-1 Kovács, egyesbíró.

Meghívás.

A Brassói Magyar Dalegyület folyó 1888. évi január hó 29-én (vasárnap) délután 2 órakor az egyesület helyiségében (Nagy- és Czerna-utca sarkán, 494. sz. a.) tartja rendes évi

közügyűlést,

melyre a t. cz. pártoló- és működő tagokat, valamint az érdeklődő t. közönséget tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

- 1) Elnöki megnyitó.
- 2) A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése.
- 3) Évi jelentés felolvasása a titkár által.
- 4) A pénz és hangjegytár állásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentése. Felmentvény megadása.
- 5) A jelen 1888. évi költségvetés megállapítása.
- 6) A karnagy évi fizetésének meghatározása; karnagy-választás.

7) Indítványok.

8) A tisztikar s választmány megválasztása.

Brassó, 1888. január hó 23-án.

Killyéni Endre,
elnök.

(56) 1-2

Józsa Mihály,
titkár.

Szám 2084.—1887. telekkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

Az erzsébetvárosi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közölni teszi, hogy Zágór község végrehajtónak Du binczy József zágori lakos végrehajtást szenvedő elleni 110 frt. 75 kr. tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az erzsébetvárosi kir. járásbíró területén lévő Zágór községben fekvő, a zágori 6 számú telekjegyzőkönyvben az A + 1-6 rendsz. és a zágori 6. számú tjkvben A + 4 rendsz. alatt foglalt, összesen 319 ftrra becsült ingatlanokra az egyenkénti kelt becsérték mint megállapított kikáltási árban az egyenkénti és egészbeni árverést elrendelte, és hogy ezen ingatlan az 1888. évi február hó 11-ik napján délelőtti 9 órakor Zágór község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. czikk 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros, 1887. nov. 30.

A kir. járásbíró telekkönyvi hatósága

Ineze,
kir. e. bíró.
(16) 1-1

Jó kereset!

Bizalmas személyeket keresünk törvényesen megengedett díjsorsjegyek eladásihoz. Magas jutalékot esetleg havi fizetést adunk.

Fővárosi vállalkozás társaság
ADLER és társa
15 Budapest 25

Fényképészeti műterem.

Van szerencsém ezennel teljes tisztelettel értesíteni a n. é. helybeli s vidéki közönséget, hogy

fényképészeti műtermemet

Nagy-utca 504. szám alatt, Papp Ferencz ur házában saját nevem alatt megnyitottam. — Műtermem vállalkozik mindennemű a fényképezés körébe vágó munkák gyors, pontos, izlése s művészi kivitelű elkészítésére

a lehető legjutányosabb árak mellett.

Kérem a n. é. közönség szíves jóindulatu támogatását.

Mély tisztelettel Knapp M.,
fényképész.

(1) 57-*

Első osztrák-magyar

sorsjegy-ellenőrző iroda.

Több millió forintba rugó nyeremény hever kifizetetlenül, mert a tulajdonosok nem tudják, hogy sorsjegyek esetleg már rég kihúzott. A napilapok többnyire elkéve és rendetlenül közlik a húzásokat, kinek még sorsjegye van nem ér ily lappal czélt, ha többször távol van hazulról. De más tényleges veszteség is mindennapi dolog. A kinek a legkisebb nyereménnyel húzatott ki az értékpapirja, azzal hogy ki nem cserélheti, elveszti kilátását nagyobb nyereményre. E közönségszerű tények oly intézkedés megtételére birtak, melyet mindenki, a kinek bármily nemű értékpapirja van, bizonyára a legnagyobb örömmel fog fogadni

mindössze 40 kr.-ért (50) 1-5.

az összes tudomásomra adott értékpapírok eddigi valamennyi húzását ellenőrzöm és azonfelül az összes húzásokat egy éven belül.

Méltóztassék tehát a birtokában levő húzásnak a fentebb összes értékpapirjait nekem jegyzékben beküldeni vagy személyesen bejelenteni. Az ellenőrzésért járó évi 40 kr. díjat vagy postautalvánnyal, vagy — a mi legolcsóbb — bélyegben vagy egyszerű levélben tessék beküldeni.

Ezért én küldök nyugtát a 40 kr. évi ellenőrző díjról és egyuttal értesítést, ha valamely papirja a bejelentés napjáig húzatott. Ha valamely sorsjegye évközben húzatik, zárt levélben küldök értesítést.

bank- és váltóház ERNYEI A. H. Budapest, V.,
Dorottya-u. 5.
Prospectusok kívánatra ingyen és bérmentve.

AZ „ALBINA”

(13-a) 4-

takarék- és hitelintézet brassói fióktelepe

elvállal takarékbetéteket a felmondási határidő szerint 5, 4 s 3½ százalék mellett, melyek után maga fizeti a 10% jövedelemadót.

Vásárol és elad „Albina” zálogleveleket a napi árfolyam mellett, melyeket legmelegebben ajánl a t. közönségnek, mint a legjobb és legbiztosabb befektetési papirt.

Leszámitol váltókat — legkevesebb két aláírással, — azok természete szerint 6½ és 8% kamatláb mellett.

Leszámitol váltókat csak egy aláírással is 7%-kal, ha azok jelzálogilag biztosítvák.

Engedélyez nyílt hiteleket 6½% mellett.

Ad kölcsönöket biztos értékű árukra, melyeknek értéke nem könnyen változó, a kölcsönösszeg szerint 6½—8% mellett.

Előlegez értékpapírokra, melyek a budapesti, bécsi s bukaresti tőzsdén játszanak, 6½% mellett árfolyambeli értékeik 85%-áig.

Vásárol és elad ércpénzeket a napi ártolyam szerint.

Elvállal megbízásokat mindennemű értékpapírok vásárlása-s eladására a legelőnyösebb feltételek mellett.

Bérbe ad a brassói pályaudvar közvetlen közelében lévő s azzal az „Albina” tulajdonát képező külön vasúti vágány-nyal összekötött telkeken akár szabad rakhelyeket, — akár egész raktárokat, akár pedig azoknak csak egyes részeit; valamint letétbe felvesz raktáraiba olcsó fekbér mellett kisebb árumennyiségeket is.

Bővebb felvilágosításokat készséggel nyújt ugy a brassói fióktintézet pénztára, valamint az intézetnek Brassón kívül lévő bizalmi férfiai.

Pénztári órák:

naponként délelőtti 9—12, délután 3—5 óráig.

A fióktintézet helyisége:

Brassó, főtér 90. sz. a., az I. emeleten.

(37) 3-6

Dr. MYSZ EDE,

műtő fogorvos Brassóban,

új év óta lakásában rendel:

Lópiacz 29. szám alatt, közvetlen a főpiacz mellett

Műfogakat és teljes fogsorokat készít, jótállva azoknak teljes hasznavehetősége- és természetsszerű kinézéséért;

Fogtöméseket arany-, cizin-arany-, higanyzat- és cementből, mind csak a legszolidabb, kipróbált anyagból;

Fogat huz kéjgázbódulatban, szükség esetében chloroform-bódulatban is, kívánatra a fájdalmat cocainnal csillapítja.

Igen mérsékelt, határozott ár!

Rendelő órák: délelőtti 10 től 1-ig, délután 3-tól 4-ig.

Háziasszonyok figyelmébe!

Minden magyar háztartásban

dívattá vált már

a Lenck-kávé

(36) 2-15.

használata,

s nemcsak azért mivel magyar gyártmány, hanem mivel aroma, illat és alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében fölülmulja a kereskedelmünkben előforduló összes kávépótlékokat.

Lenck-kávé kapható minden fűszer- és csemege-kereskedésben, s a hol még nem volna, vagy a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje, mint magyar iparterméket.

Mintákat ingyen s bérmentve küld LENCK S. soproni gyára.

A gyár képviselője Brassóban: Hedwig János ur.